

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΣΧ. ΕΤΟΣ 2013-2014

ΕΥΗ ΣΥΡΙΓΑ

Σκίτσο Ηλίας Σαμαράς

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

1. Να βάλετε τους κατάλληλους τύπους του άρθρου μπροστά από τις λέξεις:

_____ μητέρες, _____ δίψαν, _____ σημαίαις, _____ κινδύνου, _____ ἔδαφος,
_____ τοξότας, _____ μυστήρια, _____ στρατιωτῶν.

2. Να συμπληρώσετε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του ουσιαστικού που σας δίνεται στην παρένθεση.

α) Πλέομεν οὖν πολὺν _____ (χρόνος).

β) Ἐπαυσα τοὺς _____ (θρῆνος).

γ) Μακάριοι οἱ _____ (πτωχός) τῷ πνεύματι.

δ) Οἱ Φελλόποδες _____ (ἄνθρωπος) εἰσιν.

ε) Οἱ φίλοι τὸν _____ (οἶνος) πίνουσιν.

3. Να συμπληρώσετε τις καταλήξεις των ουσιαστικών και να τα τονίσετε:

τριακοσίους σταδ_____, ταυρ_____ ἀγρίους, λευκή νησ_____, ἀγαθοῖς
ἀνθρώπ_____, μακρὰν ὄδ_____, μεγάλους κινδύν_____, βασιλείου σκήπτρ_____.

4. Να μεταφέρετε τα ουσιαστικά που ακολουθούνται από παρένθεση στον άλλο αριθμό.

α) Ὁ νοῦς ἐστὶ δῶρον (_____) τῆς φύσεως.

β) Ὁ ἀναμάρτητος πρῶτος τὸν λίθον (_____) βαλέτω (=ας ρίξει).

γ) Πείθομαι τοῖς παλαιοῖς νόμοις (_____).

δ) Ἔχω ἀμπέλους (_____) πολλάς.

5. Να συμπληρώσετε το κείμενο της «Κυριακῆς Προσευχῆς» με τους κατάλληλους τύ-

πους των προσωπικών αντωνυμιών.

« Πάτερ ..... ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά ..... ἔλ-
θέτω ἢ βασιλεία ..... ἡ γεννηθήτω τὸ θέλημά ..... ὡς ἐν οὐρανῷ
καὶ ἐπὶ τῆς γῆς τὸν ἄρτον ..... τὸν ἐπιούσιον δὸς ..... σήμερον ἡ
ἄφες ..... τὰ ὀφειλήματα ..... ὡς καὶ ..... ἀφίεμεν τοῖς ὀ-
φειλέταις ..... ἡ καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ..... εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι
..... ἀπὸ τοῦ πονηροῦ».

6. Να σχολιάσετε το παρακάτω γνωμικό.

Λίαν φίλων σεαυτὸν οὐχ ἔξεις φίλον

Μένανδρος, Γνώμαι Μονόστιχοι

Εάν αγαπάς υπερβολικά τον εαυτό σου, δε θα
έχεις φίλους.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 6

1. Να κλίνετε τα ονόματα: ἡ χώρα, ἡ θάλασσα, ἡ ψυχή, ὁ τραυματίας, ὁ οἰκέτης.

2. Να επισημάνετε τις ομοιότητες και διαφορές στην κλίση της α.ε. και της ν.ε. των παραπάνω ονομάτων.

3. Να σχηματίσετε φράσεις μεταφέροντας τα ουσιαστικά που δίνονται στην παρένθεση στο ίδιο γένος, αριθμό και πτώση με τα επίθετα.

- α) πάση ..... (θυσία), ε) γενναίου .....(στρατιώτης),
β) καλῆ τῆ ..... (δόξα), στ) μεγάλην ..... (τόλμη),
γ) μεγίστων ..... (τιμή), ζ) ἱκανῶν ..... (τοξότης),
δ) πολλὰς ..... (ὀπώρα), η) μεγίστης .....(κομιδή).

4. Να βάλετε στη σωστή πτώση του ενικού η πληθυντικού τα ονόματα που είναι σε παρένθεση.

α) Ἐν τοῖς γυμνασίοις οἱ ..... (θεατῆς) τὰς ..... (ἀρετῆ) τῶν .....
..... (νεανίας) θαυμάζουσιν.

β) Οἱ ..... (πολίτης) πείθονται τοῖς λόγοις τῶν ..... (νομοθέτης) καὶ
τῶν ..... (δικαστῆς).

γ) Σωκράτης ἐδίδασκε τοὺς ..... (νεανίας) τὴν ..... (ἀρετῆ), τὴν ....
..... (ἀλήθεια) καὶ τὴν ..... (δικαιοσύνη) οὐκ ἐν τῇ .....
(οἰκία) οὐδ' ἐν τινι ..... (σχολῆ) ἀλλ' ἐν τῇ ..... (αγορα) δι' ὅλης τῆς
..... (ἡμέρα) εἰς τὴν ..... (ἑσπέρα).

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 7

1. Να κλίνετε την οριστική παρατατικού και αορίστου των παρακάτω ρημάτων:

διαπράττω, καταγράφω.

2. Να μεταφέρετε τα ρήματα στο ίδιο πρόσωπο και αριθμό στους χρόνους που ζητούνται (**χρονική αντικατάσταση**).

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ
θαυμάζω			
πιστεύεις			
φυλάττει			
κρύπτομεν			
διατρίβετε			
ιδρύουσι			

3. Να μεταφέρετε τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων στον **παρατατικό**.

α) Πρᾶδος εἶμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ.

β) Λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς, τί (=γιατί) δειλοὶ ἐστε, ὀλιγόπιστοι;

γ) Μακάριοί ἐσμεν.

δ) Σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός.

ε) Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς ἐστὶ, οἱ δὲ ἔργαται ὀλίγοι εἰσίν.

4. Να αναγνωρίσετε τους γραμματικούς τύπους των ρημάτων που περιέχονται στις παρακάτω προτάσεις.

α) Οἱ Πέρσαι οὐκ ἐδίωξαν τοὺς Ἕλληνας

β) Ἄλιεὺς ἐν τινὶ ποταμῷ ἠλίευε.

γ) Δρυτόμοι (=ξυλοκόποι) ἔσχιζόν τινα πεύκην.

δ) Λέων ἐβασίλευσε πρᾶος καὶ δίκαιος ὥσπερ ἄνθρωπος.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 8

1. Να κλίνετε: ὁ ἀγαθός διδάσκαλος, ἡ βεβαία νίκη, τὸ ὠραῖον ἄστρον.

2. Να σχηματίσετε **το θηλυκό** και **το ουδέτερο** των παρακάτω επιθέτων αφού διαβάσετε τα δευτερόκλιτα επίθετα στη ΓΑΕ σελ. 95-97.

ΑΡΣΕΝΙΚΟ	ΘΗΛΥΚΟ	ΟΥΔΕΤΕΡΟ
σεμνός		
βάρβαρος		
πλούσιος		
φαιδρός		
ἀθάνατος		
λαμπρός		
ἀνθρώπινος		
πιστός		
ἅγιος		
ἔνδοξος		
ἄφθονος		
χέρσος		
κακός		

3. Να συμπληρώσετε τις προτάσεις με **τον κατάλληλο τύπο των επιθέτων** που σας δίνονται.

α) ..... αἱ κρίσεις αὐτοῦ εἶσι (δίκαιος).

β) Ἐν τῇ ..... χειρὶ αὐτοῦ βιβλίον φέρει (δεξιός).

γ) Περιβάλλεται ἐν ἱματίοις (=με ενδύματα) ..... (λευκός).

δ) Ἐπορεύθη διὰ ..... τῆς Θράκης (φίλιος=φιλικός).

ε) Ἐχρυσώθη (=στολίστηκε) ἡ γυνὴ ἐν χρυσοῦ καὶ λίθῳ (=πέτρα) ..... καὶ μαργαρίταις (=μαργαριτάρια) (τίμιος=πολύτιμος).

4. Στις παρακάτω φράσεις να εντοπίσετε **τα δευτερόκλιτα επίθετα** και να γράψετε και τα άλλα δύο γένη.

α) Ἦν γάρ ποτε χρόνος, ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν.

β) Προμηθεὺς ὄρᾳ τὸν ἄνθρωπον γυμνόν τε καὶ ἀνυπόδυτον καὶ ἄστρωτον καὶ ἄοπλον.

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τους κατάλληλους τύπους της δεικτικής αντωνυμίας **οὗτος, αὕτη, τοῦτο**.

α) ..... τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐτείχισαν τὴν πόλιν.

β) Ἐν τῇ χώρᾳ ..... ξένοι ἐσμέν.

γ) Γάμοι τοῦ Ἡλίου θέρους ἐγίνοντο πάντα δὲ τὰ ζῶα ἔχαιρον ἐπὶ .....
(ουδ. δοτ. ενικ.).

δ) Δός μοι ..... τὸν ξένον!

ε) Πάντα ..... ἐφυλαξάμην ἐκ τῆς νεότητός μου.

στ) ..... οὐκ ἠδύναντο ἐλθεῖν εἰς ..... τὴν πόλιν.

Σκίτσο Ν.ΓΛΩΣΣΑ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 9

1. Να κλίνετε στην οριστική του παρακειμένου και του υπερσυντελικού των ρημάτων:
παιδεύω, καταγράφω.

2. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο παρακειμένου ή υπερσυντελικού ε.φ. των ρημάτων που είναι σε παρένθεση.

α) Ἐγώ ..... (πρκ.) ὑμῖν μόνα τὰ καλὰ καὶ προσήκοντα (=σωστά), ὑμεῖς δέ μοι (=σε μένα) οὐ ..... (πρκ.) (συμβουλεύω, πιστεύω).

β) Ἡ πίστις σου ..... (πρκ.) σε (σῶζω).

γ) Οἱ Ἀθηναῖοι τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν εἰκόνας ..... (πρκ. ἰδρύω).

δ) Ἀρταξέρξης τῷ Θεμιστοκλεῖ χάριν εἶχεν, ὅτι (=διότι) τοὺς Ἕλληνας .....
(υπερσ.) λῦσαι τὰς γεφύρας τὰς ἐν Ἑλλησπόντῳ (κωλύω).

ε) Εἰ μὴ ὁ στρατηγὸς ..... (υπερσ.), οὐκ ἂν .....
(υπερσ.) τοῦτο οἱ στρατιῶται (κελεύω, πράττω).

3. Να συμπληρώσετε τα ρήματα που σας δίνονται στους υπόλοιπους χρόνους στο ίδιο πρόσωπο και στον ίδιο αριθμό.

Ενεστώτας	ἀγοράζω					
Παρατατικός		συνεβούλευες				
Μέλλοντας			διαφυλάξει			
Αόριστος				ἰδρύσαμεν		ἔτριψαν
Παρακείμενος					τεθαυμάκετε	
Υπερσυντέλικος						

4. Να εντοπίσετε τα ρήματα και όσα βρίσκονται στον παρακείμενο να τα μεταφέρετε στον υπερσυντέλικο και το αντίστροφο.

α) Οὐδενὶ δεδουλευκάμεν πώποτε (=ποτέ ως τώρα). .....

β) Πεπιστεύκασι τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. ....

γ) Τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἠγνίκετε ἐν τῇ ὑπακοῇ καὶ ἐσώθητε. ....

δ) Ἡ ὄντως χήρα ἤλπικεν ἐπὶ Θεόν. ....

ε) Ἀρχέλαος ἐβεβασιλεύκει τῆς Ἰουδαίας. ....

στ) Ἐγνωρίκεσαν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπίστευσαν. ....

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 9

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ ΟΡΙΣΤΙΚΗ

Φωνηεντόληκτα

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
λύ-ω	ἔ-λυ-ον	λύ-σω	ἔ-λυ-σα	λέ-λυ-κα	ἔ-λε-λύ-κειν
λύ-εις	ἔ-λυ-ες	λύσεις	ἔ-λυ-σας	λέ-λυ-κας	ἔ-λε-λύ-κεις
λύ-ει	ἔ-λυ-ε	λύ-σει	ἔ-λυ-σε	λέ-λυ-κε	ἔ-λε-λύ-κει
λύ-ομεν	ἔ-λύ-ομεν	λύ-σομεν	ἔ-λύ-σαμεν	λε-λύ-καμεν	ἔ-λε-λύ-κεμεν
λύ-ετε	ἔ-λύ-ετε	λύ-σετε	ἔ-λύ-σατε	λε-λύ-κατε	ἔ-λε-λύ-κετε
λύ-ουσι(ν)	ἔ-λυ-ον	λύ-σουσι(ν)	ἔ-λυ-σαν	λε-λύ-κασι(ν)	ἔ-λε-λύ-κεσαν

Ουρανικόληκτα (κ, γ, χ, ττ)

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
πράττ-ω	ἔ-πραττ-ον	πρά-ξω	ἔ-πρα-ξα	πέ-πρα-χα	ἔ-πε-πρά-χειν
πράττ-εις	ἔ-πραττ-ες	πρά-ξεις	ἔ-πρα-ξας	πέ-πρα-χας	ἔ-πε-πρά-χεις
πράττ-ει	ἔ-πραττ-ε	πρά-ξει	ἔ-πρα-ξε	πέ-πρα-χε	ἔ-πε-πρά-χει
πράττ-ομεν	ἔ-πράττ-ομεν	πρά-ξομεν	ἔ-πρά-ξαμεν	πε-πρά-χαμεν	ἔ-πε-πρά-χεμεν
πράττ-ετε	ἔ-πράττ-ετε	πρά-ξετε	ἔ-πρά-ξατε	πε-πρά-χατε	ἔ-πε-πρά-χετε
πράττ-ουσι(ν)	ἔ-πραττ-ον	πρά-ξουσι(ν)	ἔ-πρα-ξαν	πε-πρά-χασι(ν)	ἔ-πε-πρά-χεσαν

Χειλικόληκτα (π, β, φ, πτ)

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
κόπτ-ω	ἔ-κοπτ-ον	κό-ψω	ἔ-κο-ψα	κέ-κο-φα	ἔ-κε-κό-φειν
κόπτ-εις	ἔ-κοπτ-ες	κό-ψεις	ἔ-κο-ψας	κέ-κο-φας	ἔ-κε-κό-φεις
κόπτ-ει	ἔ-κοπτ-ε	κό-ψει	ἔ-κο-ψε	κέ-κο-φε	ἔ-κε-κό-φει
κόπτ-ομεν	ἔ-κόπτ-ομεν	κό-ψομεν	ἔ-κό-ψαμεν	κε-κό-φαμεν	ἔ-κε-κό-φεμεν
κόπτ-ετε	ἔ-κόπτ-ετε	κό-ψετε	ἔ-κό-ψατε	κε-κό-φατε	ἔ-κε-κό-φετε
κόπτ-ουσι(ν)	ἔ-κοπτ-ον	κό-ψουσι(ν)	ἔ-κο-ψαν	κε-κό-φασι(ν)	ἔ-κε-κό-φεσαν

Οδοντικόληκτα (τ, δ, θ, ζ)

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
πείθ-ω	ἔ-πειθ-ον	πεί-σω	ἔ-πει-σα	πέ-πει-κα	ἔ-πε-πεί-κειν
πείθ-εις	ἔ-πειθ-ες	πεί-σεις	ἔ-πει-σας	πέ-πει-κας	ἔ-πε-πεί-κεις
πείθ-ει	ἔ-πειθ-ε	πεί-σει	ἔ-πει-σε	πέ-πει-κε	ἔ-πε-πεί-κει
πείθ-ομεν	ἔ-πείθ-ομεν	πεί-σομεν	ἔ-πεί-σαμεν	πε-πεί-καμεν	ἔ-πε-πεί-κεμεν
πείθ-ετε	ἔ-πείθ-ετε	πεί-σετε	ἔ-πεί-σατε	πε-πεί-κατε	ἔ-πε-πεί-κετε
πείθ-ουσι(ν)	ἔ-πειθ-ον	πεί-σουσι(ν)	ἔ-πει-σαν	πε-πεί-κασι(ν)	ἔ-πε-πεί-κεσαν

ΟΜΑΔΑ ΡΗΜΑΤΑ

ἀγγέλλω σ.16	θηρεύω σ.137	*πέμπω σ.229
ἀγοράζω σ.18	θραύω σ.138	πιστεύω σ.234
ἀθροίζω σ.23	θύω σ.140	πλάττω σ.235
ἀκμάζω σ.27	ιδρύω σ.142	πράττω σ.242
ἀλλάττω σ.32	ἰσχύω σ.146	πταίω σ.252
ἀρμόττω σ.55	κελεύω σ.158	ρίπτω σ.255
ἄρχω σ.55	κηρύττω σ.160	σκευάζω σ.259
ἀρπάζω σ.55	κινδυνεύω σ.160	*σπουδάζω σ.262
αὔξω σ.57	κόπτω σ.164	*σῶζω σ.275
βάλλω σ.60	κρούω σ.167	τρίβω σ.284
βλάπτω	κτίζω σ.167	*ταράττω σ.276
βουλεύω σ.64	κωλύω σ.168	τάττω σ.276
γράφω σ.70	λύω σ.178	τιτρώσκω σ.282
γυμνάζω	ὀνομάζω σ.210	φρίττω σ.295
διδάσκω σ.82	παιδεύω σ.219	φυλάττω σ.296
δικάζω σ.82	παίω σ.220	φυτεύω σ.297
ἐλπίζω σ.100	παύω σ.228	ψαύω σ.304
*θεραπεύω σ.135	πείθω σ.228	

Οι σελίδες παραπέμπουν στο **Λεξικό αρχαίας ελληνικής γλώσσας**.

Οι λέξεις με αστερίσκο * ή παρουσιάζουν κάποια ανωμαλία στο σχηματισμό των χρόνων ή δεν υπάρχουν όλοι οι χρόνοι στο **Λεξικό αρχαίας ελληνικής γλώσσας**.

ΡΗΜΑΤΑ ΜΕ ΟΜΑΛΟ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟ

αἶρω σ.25, νέμω σ.198, στέλλω σ.263, σφάλλω σ.273, φθείρω σ.293, φροντίζω σ.296

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
ἀκούω	ἀκήκοα	ἤκηκόειν
ὄρῶ	έό(ώ)ρακα	έωράκειν
ἔρχομαι	έλήλυθα	έληλύθειν
λέγω	εἶρηκα	εἰρήκειν
λείπω	λέλοιπα	έλελοίπειν
εἰμί-γίγνομαι	γένονα	έγεγόνειν
γιγνώσκω	έγνωκα	έγνώκειν
ἔχω	έσχηκα	έσχήκειν
λαμβάνω	εἴληφα	εἰλήφειν
φέρω	ένηνοχα	ένηνόχειν
πάσχω	πέπονθα	έπεπόνθειν
ἀπόλλυμι	ἀπολώλεκα	ἀπωλωλέκειν

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 11

1. Να υπογραμμίσετε και να χαρακτηρίσετε τα **αντικείμενα** και τα **κατηγορούμενα** στις παρακάτω προτάσεις.

α) Ἡ Δήλος ἐστὶ νῆσος.

β) Οἱ ἐχθροὶ ἦσαν πολλοί.

γ) Κέντρον (=κεντρί) αἱ μέλιτται ἔχουσιν.

δ) Αἱ ἀηδόνες ᾄδουσιν.

ε) Σύ τυγχάνεις ἰατρός.

στ) Ἄρα θεοῖς πιστεύεις;

ζ) Ἡμεῖς ἔφυμεν γυναῖκες. (ἔφυν=γεννήθηκα)

η) Λῦκος ἄρνιον ἐδίωκε.

θ) Παρεῖχε σίτον καὶ οἶνον.

ι) Ἄνυπόδυτος διατελεῖς. (διατελῶ=εἶμαι διαρκῶς)

2. Να γράψετε τα **ουσιαστικά** και τα **επίθετα της β΄ κλίσης** που υπάρχουν στις παραπάνω προτάσεις.

3. Να γράψετε τα **ρήματα** των παραπάνω προτάσεων (εκτός των ζ, η, ι) στον **άλλο αριθμό**.

4. Να υπογραμμίσετε και να χαρακτηρίσετε τα **αντικείμενα** και τα **κατηγορούμενα** στις παρακάτω προτάσεις.

α) Ἐπιθυμοῦμεν δόξης.

β) Ἐκένωσαν τὴν πόλιν.

- γ) Ούδεις ἐγένετο σοφός.
- δ) Ὁ λιμὴν ἔγεμε πλοίων.
- ε) Ἔδειξεν τὴν ὁδὸν αὐτοῖς.
- στ) Εὖ ποιεῖτε τοὺς φίλους.
- ζ) Οὗτος κατέστη εὐργέτης. (καθίσταμαι=γίνομαι)
- η) Φίλιππος φαίνεται ἀξιόπιστος.
- θ) Ἀλκιβιάδης ἠρέθη στρατηγός. (αἰροῦμαι=εκλέγομαι)
- ι) Οὗτοι ὀνομάζονται νομοθέται.

5. Να υπογραμμίσετε και να χαρακτηρίσετε τα **αντικείμενα** και τα **κατηγορούμενα** στις παρακάτω προτάσεις.

- α) Ὁ ἥλιος θερμαίνει τὴν γῆν.
- β) Λοιδороῦσιν ἡμᾶς.
- γ) Ἕμεῖς τρέφετε κύνας.
- δ) Νίκης τε τετυχήκαμεν καὶ σωτηρίας.
- ε) Ἀπολαύουσι (=απολαμβάνουν) πάντων τῶν ἀγαθῶν.
- στ) Πείθομαι τοῖς νόμοις.
- ζ) Ὁ κόσμος ἐστὶ ὠραῖος.

6. **τρέφετε, τετυχήκατε:** να κλίνετε τα ρήματα που σας δίνονται στον ίδιο χρόνο.

7. Να κλίνετε τις παρακάτω φράσεις: **ἡ ὠραία νῆσος, ὁ δίκαιος νομοθέτης.**

8. **ὀνομάζει:** να κάνετε χρονική αντικατάσταση στο ρήμα που σας δίνεται.

9. Να κυκλώσετε τα συνδετικά ρήματα στις ασκήσεις **1** και **4**.

10. Να γράψετε τα ουσιαστικά της α' κλίσης που υπάρχουν στην άσκηση 5.

11. Στο παρακάτω απόσπασμα να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους:

Ἐς δὲ τὴν ἀκρόπολιν ἐστὶν εἴσοδος μία ἑτέραν οὐ παρέχεται πᾶσα ἀπότομός ἐστὶ καὶ τείχος ἔχει ἐχυρόν. Τὰ δὲ προπύλαια λίθου λευκοῦ τὴν ὀροφὴν ἔχει καὶ μεγέθει τῶν λίθων μέχρι γε καὶ ἐμοῦ προεῖχε.[...] Ἐντεῦθεν ἢ θάλασσα ἐστὶ σύνοπτος, καὶ ταύτῃ ρίψας Αἰγεύς ἑαυτὸν ὡς λέγουσιν ἐτελεύτησεν.

Παυσανίας, Ἑλλάδος Περιήγησις 1.22.4 (διασκευή)

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 12

1. Να γράψετε τις **πλάγιες πτώσεις** στον **ενικό** και **πληθυντικό αριθμό** τα παρακάτω ουσιαστικά: **ἡ ποίησις, ὁ μάντις, ὁ γονεύς, τὸ στράτευμα.**

2. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως προς τους **όρους τους.**

α) Ἡ Ἀτλαντὶς **νησος** ἐστὶ.

β) Ἄγονον καὶ ἀδιερεύνητον γέγονε τὸ πέλαγος.

γ) Ἡ Ἀθήνα **τρόπαιον** ἔστησε.

δ) Τότε οὖν ὑμῶν, ὦ Σόλων, τῆς πόλεως ἡ δύναμις εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους **διαφανῆς** ἀρετῆ τε καὶ ῥώμῃ ἐγένετο.

ε) Τί εἶπω;

στ) **Ἐγώ** τὴν ἑμαυτοῦ ναῦν ἐκόμισα.

ζ) Ἐγώ καὶ σὺ φίλοι ἐσμέν.

η) Καὶ πῶς τοῦτο ἐγίνετο; Ἀπὸ τῆς παρασκευῆς τῆς ἐμῆς.

θ) **Φιντίας** ὁ Πυθαγόρειος ἦν φίλος Δάμωνος.

ι) Ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιστέον.

3. **κρατοῦσα:** Να γράψετε **τέσσερις ομόρριζες λέξεις**, δύο απλές και δύο σύνθετες της **ν.ε.** από τη μετοχή που σας δίνεται.

4. Να χαρακτηρίσετε **συντακτικά** τις **σκιασμένες λέξεις** της άσκησης 2.

5. Να αιτιολογήσετε σε μορφή σχεδιαγράμματος το γνωμικό στη σελ. 89 του βιβλίου Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου.

Διά τήν τῶν χρημάτων κτήσιν πάντες οἱ πόλεμοι γίνονται

Πλάτων, Φαίδων 66c

Όλοι οι πόλεμοι γίνονται για τη απόκτηση αγαθών.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 13

1. Να συμπληρώσετε τον πίνακα με τα **απαρέμφατα** του **ενεστώτα**, του **μέλλοντα**, του **αορίστου** και του **παρακειμένου**.

	Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος	Παρακειμένος
λύω				
τάττω				
κόπτω				
παιδεύω				
ὀνομάζω				
γράφω				
διδάσκω				
πείθω				
ἰσχύω				
θλίβω				

2. Να αναγνωρίσετε **το είδος των απαρεμφάτων** στις παρακάτω προτάσεις.

α) Ἡμεῖς οὐ δυνάμεθα στρατεύειν.

β) Οὗτος ἔφη (=εἶπε) ταῦτα πεπραχέναι.

γ) Πολλοὶ νέοι φιλοσοφεῖν νομίζουσι.

δ) Οὗτοι ἔλεγον τούτων ἐπιθυμεῖν.

ε) Οὐκ ἐπίσταμαι (=γνωρίζω) καθαρίζειν.

στ) Ἡ πόλις τοὺς παῖδας ἀναγκάζει τοὺς νόμους μανθάνειν.

ζ) Ἐβουλεύοντο τὴν πόλιν τειχίζειν. (βουλευόμαι= αποφασίζω, σκέφτομαι)

η) Ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἐρωτῆσαι βούλομαι (θέλω).

θ) Ἐκέλευσε τούτους ἄρξαι τῆς μάχης. (κελεύω=διατάζω)

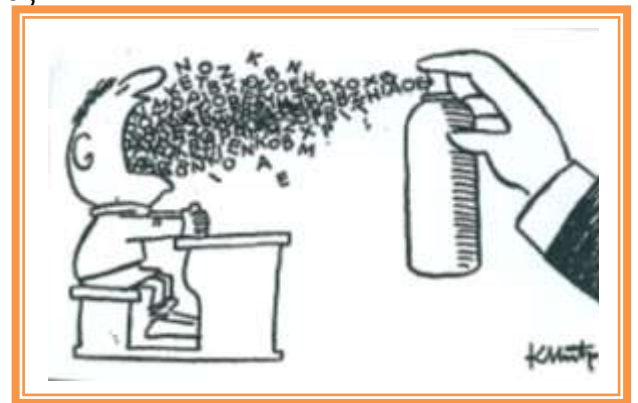
ι) Ἡγοῦμαι (=νομίζω) οὐκ εἶναι τὴν εὐτυχίαν ἐπιτήδευμα.

3. Να συμπληρώσετε τον πίνακα με τις **μετοχές στα τρία γένη στον ενεστώτα, στον μέλλοντα, στον αόριστο και στον παρακείμενο.**

	Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος	Παρακείμενος
λύω				
πράττω				
κόπτω				
παύω				
ἀγοράζω				
γράφω				
διδάσκω				
πείθω				
θύω				
θλίβω				

4. Να προσδιορίσετε το **είδος των μετοχών (επιθετική, κατηγορηματική, επιρρηματική)** στις προτάσεις που σας δίνονται.

- α) Οἱ φεύγοντες ἐπορεύοντο εἰς Λακεδαίμονα.
- β) Ἦδομαι (=ευχαριστιέμαι) ἀκούων φρονίμους λόγους.
- γ) Τοῦτο λέξων ἔρχομαι.
- δ) Ἡρακλῆς τέθνηκε Διὸς υἱὸς ὢν.
- ε) Ξενοφῶν θύσας τοῖς θεοῖς ἐστράτευσε.
- στ) Πιστεύσαντες ὑμῖν παρέδομεν τὴν πόλιν.
- η) Οἱ ρήτορες ἔπειθον λέγοντες.

5. Να αναγνωριστεί το είδος των παρακάτω **απαρεμφάτων και μετοχών.**

- α) Λύκος ἤκουσε παιδίου κλαίοντος καὶ γραδὸς παραμυθουμένης αὐτό.
- β) Κύρος καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἄρματος τὸν θώρακα ἐνέδου (=φόρεσε).
- γ) Οἱ Πέρσαι εὐθύς παῖδες ὄντες μανθάνουσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι.
- δ) Ταῦτα λέγω βουλόμενος συμβουλευσαί σοί.
- ε) Οὐ χρή πάσχειν ὅπερ οἱ ἀπειρότατοι τῶν ἀνθρώπων.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 13

ΚΛΙΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ

Ενικός αριθμός					
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ			ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ		
ὁ λύων	ἡ λύουσα	τὸ λῦον	ὁ λύσων	ἡ λύσουσα	τὸ λῦσον
τοῦ λύοντος	τῆς λυούσης	τοῦ λύοντος	τοῦ λύσοντος	τῆς λυσούσης	τοῦ λύσοντος
τῷ λύοντι	τῇ λυούσῃ	τῷ λύοντι	τῷ λύσοντι	τῇ λυσούσῃ	τῷ λύσοντι
τὸν λύοντα	τὴν λύουσαν	τὸ λῦον	τὸν λύσοντα	τὴν λύσουσαν	τὸ λῦσον
(ῶ) λύων	(ῶ) λύουσα	(ῶ) λῦον	(ῶ) λύσων	(ῶ) λύσουσα	(ῶ) λῦσον

Πληθυντικός αριθμός					
οἱ λύοντες	αἱ λύουσαι	τὰ λύοντα	οἱ λύσοντες	αἱ λύσουσαι	τὰ λύσοντα
τῶν λυόντων	τῶν λυουσῶν	τῶν λυόντων	τῶν λυσόντων	τῶν λυσουσῶν	τῶν λυσόντων
τοῖς λύουσι	ταῖς λυούσαις	τοῖς λύουσι	τοῖς λύσουσι	ταῖς λυσούσαις	τοῖς λύσουσι
τούς λύοντας	τάς λυούσας	τὰ λύοντα	τούς λύσοντας	τάς λυσούσας	τὰ λύσοντα
(ῶ) λύοντες	(ῶ) λύουσαι	(ῶ) λύοντα	(ῶ) λύσοντες	(ῶ) λύσουσαι	(ῶ) λύσοντα

Ενικός αριθμός					
ΑΟΡΙΣΤΟΣ			ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ		
ὁ λύσας	ἡ λύσασα	τὸ λῦσαν	ὁ λελυκῶς	ἡ λελυκυῖα	τὸ λελυκὸς
τοῦ λύσαντος	τῆς λυσάσης	τοῦ λύσαντος	τοῦ λελυκότος	τῆς λελυκυίας	τοῦ λελυκότος
τῷ λύσαντι	τῇ λυσάσῃ	τῷ λύσαντι	τῷ λελυκότι	τῇ λελυκυῖα	τῷ λελυκότι
τὸν λύσαντα	τὴν λύσασαν	τὸ λῦσαν	τὸν λελυκότα	τὴν λελυκυῖαν	τὸ λελυκὸς
(ῶ) λύσας	(ῶ) λύσασα	(ῶ) λῦσαν	(ῶ) λελυκῶς	(ῶ) λελυκυῖα	(ῶ) λελυκὸς

Πληθυντικός αριθμός					
οἱ λύσαντες	αἱ λύσασαι	τὰ λύσαντα	οἱ λελυκότες	αἱ λελυκυῖαι	τὰ λελυκότα
τῶν λυσάντων	τῶν λυσασῶν	τῶν λυσάντων	τῶν λελυκόντων	τῶν λελυκυῖων	τῶν λελυκόντων
τοῖς λύσασι	ταῖς λυσάσαις	τοῖς λύσασι	τοῖς λελυκόσι	ταῖς λελυκυῖαις	τοῖς λελυκόσι
τούς λυσάντας	τάς λυσάσας	τὰ λύσαντα	τούς λελυκότας	τάς λελυκυῖας	τὰ λελυκότα
(ῶ) λύσαντες	(ῶ) λύσασαι	(ῶ) λύσαντα	(ῶ) λελυκότες	(ῶ) λελυκυῖαι	(ῶ) λελυκότα

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 14

1. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τους κατάλληλους τύπους των ονομάτων που σας δίνονται σε παρένθεση.

- α) Οὔτοι ἐνομίζοντο Ἀσκληπιοῦ ..... (θεράπων, ονομ. πληθ.)
β) Ἐκεῖ ἔζων Κύκλωπες καὶ ἄγρια φύλα ..... (γίγας, γεν. πληθ.)
γ) Ἐξ ὄνουχος τόν ..... (λέων)
δ) Οὔτος ὁ λημών τροφή τοῖς ..... παρέχει καὶ τοῖς .....
θήραν (=κυνήγι). (ἐλέφας, λέων)
ε) Ἐνταῦθα ἐτυχάνομεν (=συναντούμε) τῷ ..... (γέρων)
στ) ..... ἀφωνότερος. (ἀνδριάς, γεν. ενικ.)

2. Να συμπληρώσετε τις πτώσεις που λείπουν στο παρακάτω πίνακα.

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Γεν.	τῆς βεβαιώσεως	
Γεν.		τῶν ἀδαμάντων
Δοτ.	τῆ ἀκροπόλει	
Δοτ.		τοῖς θεράπουσι(ν)
Αιτ.	τόν ἰμάντα	
Κλητ.		(ῶ) γέροντες
Κλητ.		(ῶ) λέγοντες
Κλητ.		(ῶ) γίγαντες
Κλητ.		(ῶ) ἀδριάντες

3. Να εντοπίσετε στο παρακάτω κείμενο και να καταγράψετε σε τρεις στήλες τα πρωτόκλιτα, δευτερόκλιτα και τριτόκλιτα ουσιαστικά και στη συνέχεια να τα μεταφέρετε στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού.

Ἄνθρωπός τις φόνον ποιήσας ἐδιώκετο ὑπό τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος. Γενομένου δὲ αὐτοῦ κατὰ τὸν Νεῖλον ποταμὸν λέοντα ἰδὼν καὶ φοβηθεὶς ἀνέβη εἰς δένδρον. Εὔρε δὲ δράκοντα ἐπάνω τοῦ δένδρου καὶ πάλιν τοῦτον φοβηθεὶς ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς

τὸν ποταμὸν. Ἐν δὲ τῷ ποταμῷ κροκόδειλος αὐτὸν κατεθοιήσατο (=τον κατασπάραξε). Ὁ μῦθος δηλοῖ (=φανερώνει) ὅτι τοὺς φονεῖς τῶν ἀνθρώπων οὔτε γῆς οὔτε ἀέρος οὔτε ὕδατος στοιχεῖον οὔτε τόπος ἄλλος φυλάττει.

Μύθος 32.2 (Hausrath – Hunger)

4. Να μεταφέρετε τα παρακάτω ρήματα στην οριστική ενεστώτα και μέλλοντα μ.φ.:

Ενεργητική φωνή	Ενεστώτας Μέση φωνή	Μέλλοντας Μέση Φωνή
καταλύομεν		
γράφεις		
πράξετε		
παιδεύουσι		

5. Να μεταφέρετε τα υπογραμμισμένα ρήματα των παρακάτω προτάσεων από τον ενεστώτα στον μέλλοντα και το αντίστροφο.

- α) Οὐ πείθονται τοῖς κακοῖς μάντεσιν.
- β) Ἀπαλλαττόμεθα τῇ ἀπορίᾳ τῇ ἐργασίᾳ.
- γ) Οἱ Λακεδαιμόνιοι μόνοι ἀντιτάζονται σοι καὶ οὐ δέξονται τὴν δουλείαν.
- δ) Πάντες οἱ Ἕλληνες τὴν δουλείαν ἀποτρέπονται.

6. **Ἀπαλλαττόμεθα, πείθονται:** να κλιθούν στον χρόνο που βρίσκονται.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 15

1. Να συμπληρώσετε τα κενά με τους κατάλληλους τύπους των ρημάτων που βρίσκονται στην παρένθεση.

α) Ἡρακλῆς ἐπὶ τὴν τῆς ἀρετῆς ὁδὸν ..... (ἀόρ. τρέπομαι).

β) Οἱ τῆς πόλεως ἄρχοντες ..... (παρατ. πείθομαι) πρῶτοι τοῖς νόμοις.

γ) Οἱ ἐν Περσίᾳ Ἕλληνες περὶ τῆς Κύρου ἀρχῆς (= για την εξουσία του Κύρου) ..... (ἀόρ. ἀγωνίζομαι).

δ) Κύρος τοὺς Ἕλληνας ..... (ἀόρ. τάττομαι) παρὰ τὸν ποταμόν.

2. Να αντικαταστήσετε τον ενεστώτα με τον χρόνο που δηλώνεται στην παρένθεση.

α) Ἡ πόλις σφόδρα βλάπτεται ὑφ' ὑμῶν (ἀόρ.).

β) Ἄπαντες πείθονται τοῖς νόμοις τῆς πόλεως (παρατ.).

γ) Ράπισμα καταδέχεται ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ἐλευθερώσας τὸν Ἀδάμ (ἀόρ.).

δ) Οἱ τοξόται καὶ οἱ ἀκοντισταὶ ὑπὸ τῶν ἰππέων διώκονται (παρατ.).

ε) Οἱ Κορίνθιοι οὐ δέχονται τὸν Ἀθηναῖον ἄγγελον (ἀόρ.).

3. Να γράψετε τα ρήματα που σας δίνονται και στους υπόλοιπους χρόνους του πίνακα.

Ενεστώτας	Παρατατικός	Μέλλοντας	Αόριστος
λύομαι			
ἀποπέμπη (-ει)			
ἐκδιώκεται			
εἰσπραττόμεθα			
συναλλάττεσθε			
καταλογίζονται			

4. **συμβουλεύομαι, παρατάττω:** Να κλίνετε τα παραπάνω ρήματα στην οριστική παρατατικού και αορίστου της **μ.φ.**

5. Να αναπτύξετε το παρακάτω **ρητό** τεκμηριώνοντάς το.

Ὅστις νέμει κάλλιστα τὴν αὐτοῦ φύσιν,
οὗτος σοφὸς πέφυκε πρὸς τὸ συμφερόν.

Ευριπίδης

Ὅποιος ξέρει πολὺ καλά να διαφεντεύει τον χαρακτήρα του
αυτός ξέρει πολὺ καλά το συμφέρον του.

1. Να συμπληρώσετε τα κενά με τους κατάλληλους τύπους των ρημάτων που βρίσκονται στην παρένθεση.

α) Πολυξένη κατὰ τὰ εἰθισμένα παρθένους (=ὅπως συνήθιζαν τα κορίτσια) .....

τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ τρίχας (ἀναπλέκομαι = πλέκω τα μαλλιά, γ΄ εν. υπερσυντ.).

β) Ἡρώτησεν αὐτούς τι ..... ; (ταράττομαι, β΄ πληθ. παρακ.)

γ) Ὁ στόλος οὕτως ..... (ἀπαλλάττομαι = διαφεύγω, γ΄ εν. υπερσ.).

δ) Ὑπὸ τίνος ..... ; (θλίβομαι, β΄ εν. παρακ.)

ε) Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ..... (ἀγωνίζομαι, α΄ πληθ. παρακ.)

στ) ..... ὁ τάφος τοῦ Ἰησοῦ (σφραγίζομαι, γ΄ εν. υπερσ.).

2. Να συμπληρώσετε τα κενά με τους κατάλληλους τύπους των ρημάτων που βρίσκονται στην παρένθεση.

α) Ἡρακλῆς ἐπὶ τὴν τῆς ἀρετῆς ὁδὸν ..... (παρακ. τρέπομαι).

β) Οἱ τῆς πόλεως ἄρχοντες ..... (υπερσ. πείθομαι) πρῶτοι τοῖς νόμοις.

γ) Οἱ ἐν Περσίᾳ Ἕλληνες περὶ τῆς Κύρου ἀρχῆς (= για την εξουσία του Κύρου) ..... (υπερσ. ἀγωνίζομαι).

δ) Κύρος τοὺς Ἕλληνας ..... (παρακ. τάττομαι) παρὰ τὸν ποταμὸν.

ε) Ἡ πόλις ὑπὸ στάσεων ..... (παρακ. ταράττομαι).

3. Να αντικαταστήσετε τον ενεστώτα με τον χρόνο που δηλώνεται στην παρένθεση.

α) Ἡ πόλις σφόδρα βλάπτεται ὑφ' ὑμῶν (παρακ.).

β) Ἄπαντες πείθονται τοῖς νόμοις τῆς πόλεως (υπερσ.).

γ) Ῥάπισμα καταδέχεται ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ἐλευθερώσας τὸν Ἀδάμ (παρακ.).

δ) Οἱ τοξόται καὶ οἱ ἀκοντισταὶ ὑπὸ τῶν ἰππέων διώκονται (υπερσ.).

ε) Οἱ Κορίνθιοι οὐ δέχονται τὸν Ἀθηναῖον ἄγγελον (παρακ.).

4. Να γράψετε τα ρήματα που σας δίνονται και στους υπόλοιπους χρόνους του πίνακα.

Ενεστώτας	Παρακείμενος	Υπερσυντέλικος
λύομαι		
ἀποπέμψω (-ει)		
ἐκδιώκεται		
εἰσπραττόμεθα		
συναλλάττεσθε		
καταψηφίζονται		

5. συμβουλεύομαι, παρατάττω: Να κλίνετε τα παραπάνω ρήματα στην οριστική παρακείμενου και υπερσυντέλικου της μ.φ.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 16

ΟΡΙΣΤΙΚΗ, ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ

Φωνηεντόληκτα					
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΜΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
λύ-ομαι	έ-λυ-όμην	λύ-σομαι	έ-λυ-σάμην	λέ-λυ-μαι	έ-λε-λύ-μην
λύ-η(ει)	έ-λύ-ου	λύ-ση(ει)	έ-λύ-σω	λέ-λυ-σαι	έ-λέ-λυ-σο
λύ-εται	έ-λύ-ετο	λύ-σεται	έ-λύ-σατο	λέ-λυ-ται	έ-λέ-λυ-το
λυ-όμεθα	έ-λυ-όμεθα	λυ-σόμεθα	έ-λυ-σάμεθα	λε-λύ-μεθα	έ-λε-λύ-μεθα
λύ-εσθε	έ-λύ-εσθε	λύ-σεσθε	έ-λύ-σασθε	λέ-λυ-σθε	έ-λέ-λυ-σθε
λύ-ονται	έ-λύ-οντο	λύ-σονται	έ-λύ-σαντο	λέ-λυ-νται	έ-λέ-λυ-ντο

Ουρανικόληκτα (κ, γ, χ, ττ)					
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΜΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
πράττ-ομαι	έ-πραττ-όμην	πρά-ξομαι	έ-πρα-ξάμην	πέ-πρα-γμαι	έ-πε-πρά-γμην
πράττ-η(ει)	έ-πράττ-ου	πρά-ξη(ει)	έ-πρά-ξω	πέ-πρα-ξαι	έ-πέ-πρα-ξο
πράττ-εται	έ-πράττ-ετο	πρά-ξεται	έ-πρά-ξατο	πέ-πρα-κται	έ-πέ-πρα-κτο
πραττ-όμεθα	έ-πραττ-όμεθα	πρα-ξόμεθα	έ-πρα-ξάμεθα	πε-πρά-γμεθα	έ-πε-πρά-γμεθα
πράττ-εσθε	έ-πράττ-εσθε	πρά-ξεσθε	έ-πρά-ξασθε	πέ-πρα-χθε	έ-πέ-πρα-χθε
πράττ-ονται	έ-πράττ-οντο	πρά-ξονται	έ-πρά-ξαντο	πε-πρα-γμένοι, -αι, -α είσι(ν)	πε-πρα-γμένοι, -αι, -α ήσαν

Χεικηκόληκτα (π, β, φ, πτ)					
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΜΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
κόπτ-ομαι	έ-κοπτ-όμην	κο-ψόμαι	έ-κο-ψάμην	κέ-κο-μμαι	έ-κε-κό-μμην
κόπτ-η(ει)	έ-κόπτ-ου	κό-ψη(ει)	έ-κό-ψω	κέ-κο-ψαι	έ-κέ-κο-ψο
κόπτ-εται	έ-κόπτ-ετο	κό-ψεται	έ-κό-ψατο	κέ-κο-πτται	έ-κέ-κο-πτο
κοπτ-όμεθα	έ-κοπτ-όμεθα	κο-ψόμεθα	έ-κο-ψάμεθα	κε-κό-μμεθα	έ-κε-κό-μμεθα
κόπτ-εσθε	έ-κόπτ-εσθε	κό-ψεσθε	έ-κό-ψασθε	κέ-κο-φθε	έ-κέ-κο-φθε
κόπτ-ονται	έ-κόπτ-οντο	κό-ψονται	έ-κό-ψαντο	κε-κο-μμένοι, -αι, -α είσι(ν)	κε-κο-μμένοι, -αι, -α ήσαν

Οδοντικόληκτα (τ, δ, θ, ζ)					
ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΟΜΤΑΣ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
ψεύδ-ομαι	έ- ψευδ-όμην	ψεύ-σομαι	έ-ψευ-σάμην	ἔ-ψευ-σμαι	έ-ψεύ-σμην
ψεύδ-η(ει)	έ-ψεύδ-ου	ψεύ-ση(ει)	έ-ψεύ-σω	ἔ-ψευ-σαι	ἔ-ψευ-σο
ψεύδ-εται	έ-ψεύδ-ετο	ψεύ-σεται	έ-ψεύ-σατο	ἔ-ψευ-σται	ἔ-ψευ-στο
ψευδ-όμεθα	έ-ψευδ-όμεθα	ψευ-σόμεθα	έ-ψευ-σάμεθα	έψεύ-σμεθα	έ-ψεύ-σμεθα
ψεύδ-εσθε	έ-ψεύδ-εσθε	ψεύ-σεσθε	έ-ψεύ-σασθε	ἔ-ψευ-σθε	ἔ-ψευ-σθε
ψεύδ-ονται	έ-ψεύδ-οντο	ψεύ-σονται	έ-ψεύ-σαντο	έ-ψευ-σμένοι, -αι, -α είσι(ν)	έ-ψευ-σμένοι, -αι, -α ήσαν

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΝΟΤΗΤΑ 17

1. Στις παρακάτω φράσεις να εντοπίσετε **τα απαρέμφατα** και **τα υποκείμενά τους** και να επισημάνετε αν έχουμε **ταυτοπροσωπία** ή **ετεροπροσωπία**.

α) Οἱ Αἰγινῆται λέγουσιν οὐκ εἶναι αὐτόνομοι.

β) Ἀναξαγόρας ἔφη τὸν ἥλιον λίθον εἶναι.

γ) Οἱ νέοι συγγνώμης ἀξιοῦσι τυγχάνειν.

δ) Οἱ στρατιῶται ἠύχοντο αὐτὸν εὐτυχεῖν.

ε) Δέομαι (=παρακαλῶ) ὑμῶν ἀκοῦσαι.

2. Στις παρακάτω φράσεις να εντοπίσετε **τις μετοχές** και **τα υποκείμενά τους** και να επισημάνετε αν είναι **συνημμένες** ή **απόλυτες**.

α) Οὐποτ' ἐπαυόμην ὑμᾶς οἰκτίρων.

β) Πατρικὸς ἡμῖν φίλος τυγχάνεις ὢν.

γ) Ἀθηναῖοι τριήρεις ἐξέπεμπον ὡς γῆς καὶ θαλάττης ἄρξοντες.

δ) Ἕλληνες ὄντες κατὰ τῆς Ἑλλάδος μάχονται.

ε) Κῦρος ἀνέβη ἐπὶ τὸ ὄρος οὐδενὸς κωλύοντος.

3. Να συμπληρώσετε τις επόμενες προτάσεις με τον σωστό τύπο **απαρεμφάτου** ή **μετοχής παρακειμένου μέσης φωνής**.

α) Τίς οὐ νομίζει ταῦτα ὑπὸ Σωκράτους ἄριστα .....

α) πράξασθαι, β) πράξεσθαι, γ) πεπράχθαι, δ) πράττεσθαι

β) Ἀγησίλαος ἔλεγεν ἀπίστων ὄρκον εἰς ὕδωρ .....

α) γράφασθαι, β) γεγράφθαι, γ) γράψασθαι, δ) γράψεσθαι

γ) Ἀμαζόνες οἰκοῦσι (=κατοικούν) παρὰ τὸν ποταμὸν Θερμώδοντα ..... σιδήρω.

α) ώπλισμένοι, β) όπλιζόμενοι, γ) όπλισόμενοι, δ) όπλισάμενοι

δ) Δεϋτε οί εύλογημένοι τουΰ πατρός μου, κληρονομήσατε τήν ..... ύμίν βα -
σιλείαν από καταβολής κόσμου.

α) έτοιμαζομένην, β) έτοιμασομένην, γ) έτοιμασαμένην, δ) ήτοιμασμένην

4. ο γυμνασμένος, ή έργαζομένη, τò δυνάμενον: Να κλίνετε τις παραπάνω μετοχές στον ενικό και πληθυντικό αριθμό στο γένος που σας δίνονται.

5. Να εντοπίσετε τα δύο απαρέμφατα στα σκίτσα του Αστερίξ και να προσδιορίσετε το είδος τους.

6. Σημειώστε Σ, αν νομίζετε ότι η αναγνώριση για κάθε υπογραμμισμένη λέξη είναι σωστή ή Λ, αν η αναγνώριση είναι λανθασμένη.

α) Νόμους γεγραμμένους Λυκοῦργος οὐκ ἔθηκεν:

είναι μετοχή αορίστου του ρ. γράφομαι

β) Μὴ λύσητε τῶν ὁμολογημένων μηδέν:

είναι μετοχή παρακειμένου του ρ. ομολογουμεται

γ) Διέγνωστο τοῖς Λακεδαιμονίοις λελύσθαι τὰς σπονδὰς:

είναι οριστική αορίστου του ρ. λύομαι

δ) Ἀφικόμενος εἰς Δελφούς ἔθυσσε τῷ θεῷ:

είναι μετοχή ενεστώτα του ρ. αφικνουμαι

ε) Ὀλίγοι ὄντες ἐνίκησαν:

είναι μετοχή ενεστώτα του ρ. εἰμί:

7. Να βρείτε το **υποκείμενο** και το **αντικείμενο** των **απαρεμφάτων** που υπάρχουν στις παρακάτω προτάσεις.

α) Κῦρος ὑπέσχετο δέξεσθαι τοὺς ὄρκους τοῦ Μένωνος.

β) Χρῆ τοὺς παῖδας ἀπέχεσθαι τῶν αἰσχροῶν ἀκουσμάτων.

γ) Οὗτος ἔφη τοὺς Ἀθηναίους πρώτους ἄρξασθαι τῆς μάχης.

δ) Σωκράτης ἔλεγε δεῖν πάντα τοὺς πολίτας πείθεσθαι τοῖς τῆς πατρίδος νόμοις.

ε) Ἔξεστιν ὑμῖν (=εἶναι δυνατό σε σας) τὴν τῆς ἀρετῆς ὁδὸν τρέπεσθαι (=να πάρετε).

Γνώμην δύνανται να ἔχουν
ἅπαντες,
γνώσιν διὰ να ἔχουν γνώμην,
ἔχουν;

ΠΛΑΤΩΝ